

////////////////////////////////////

Richtlijnen voor het melden van onderbrekingen in functie van de invulling van de gemeentelijke saneringsverplichting

////////////////////////////////////

Wettelijke context	Besluit van de Vlaamse Regering van 23 februari 2024 over de invulling van de gemeentelijke saneringsverplichting Artikel 10
Huidige versie	1.0
Datum document	03/02/2025
Datum van toepassing vanaf	01/03/2025
Opgesteld door	Dienst Toezicht en Financiering Sanering / Dienst Watervoorziening en gemeentelijke sanering - Team Regulering Gemeentelijke Sanering
Goedgekeurd door	Ingeborg Barrez, afdelingshoofd van de kern regisseur van de waterketen van de Vlaamse Milieumaatschappij
Contactgegevens	toezichtsanering@vmm.be

1 Doel

In het kader van het goed beheer van de gemeentelijke saneringsinfrastructuur, meldt de exploitant elke **onderbreking** in afvoer naar en verwerking op de saneringsinfrastructuur die een **potentieel risico op milieu-impact** heeft. Via dit document stelt VMM de **richtlijnen voor het melden** van deze onderbrekingen in functie van de invulling van de gemeentelijke saneringsverplichting ter beschikking.

Opgelet! Wanneer de onderbreking een **belangrijke impact** heeft op een openbare waterloop, is het nodig **onmiddellijk** de milieu-incidentenwerking van VMM te verwittigen volgens de afspraken vermeld in 5.1 *Belangrijk milieu-incident*. Daarna doorloop je de standaardprocedure zoals beschreven in 5.2 *Meld je onderbreking* en 5.3 *Updaten en afsluiten meldingen van onderbreking*.

2 Wettelijke context

Het [Besluit van de Vlaamse Regering over de invulling van de gemeentelijke saneringsverplichting](#)¹ (BVR), dat het fundament voor de saneringsverplichtingen in Vlaanderen vormt, legt heel wat verantwoordelijkheden en doelstellingen vast.

Voor heel wat aspecten uit dit BVR stelt de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), de bevoegde entiteit, nadere richtlijnen op voor de invulling van concrete taken.

Art. 10 van het BVR stelt dat de exploitant alle passende middelen moet inzetten om de goede werking van het gemeentelijk openbaar saneringsnetwerk op elk moment te verzekeren.

Onderbrekingen van de afvoer zijn echter op het terrein niet steeds volledig uit te sluiten. Zowel een falings van de infrastructuur als een calamiteit veroorzaakt door een derde partij kunnen aan de basis liggen van de onderbreking. Wanneer een impact op het milieu of betekenisvolle hinder voor de gebruikers niet kan worden uitgesloten, is het relevant dat de bevoegde entiteit op de hoogte wordt gesteld van de situatie en de acties en herstelmaatregelen die door de rioolbeheerder genomen of voorzien worden. Zo kan de bevoegde entiteit deze situatie opvolgen en passend advies en aanbevelingen geven om de impact van de onderbreking van de afvoer te beperken.

De rioolbeheerder dient ook steeds de gemeenten en de andere partijen die gevat kunnen zijn door de onderbreking te informeren zodat ook zij binnen hun bevoegdheden passend kunnen handelen.

3 Inspraak en consultatie

Deze richtlijnen werd opgesteld in overleg met de drinkwaterbedrijven, de rioolbeheerders en de gemeenten via de sectorale stuurgroep. In de sectorale stuurgroep zetelen vertegenwoordigers van Aquafin, AquaFlanders, De Watergroep, Farys, Fluvius, PIDPA, Vlario en VVSG.

Het ontwerp van de richtlijnen werd aan de sectorale stuurgroep bezorgd op 08/07/2024, met de mogelijkheden om opmerkingen te bezorgen tegen 31/08/2024.

Op 25/09/2024 werden de opmerkingen op het ontwerp met de sectorale stuurgroep besproken, waarna de definitieve richtlijnen werden opgemaakt.

¹ <https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/document-view/65D4671DD0D2342DDF999A7A>

4 Definities

De exploitant is verplicht om onmiddellijk na de vaststelling de volgende **onderbrekingen** van de afvoer door een falen van het gemeentelijk openbaar saneringsnetwerk aan de VMM te melden:

1. Onderbrekingen van de opvang en het transport of calamiteiten met een impact op de kwaliteit van het watersysteem
2. Onderbrekingen van de opvang en het transport met een verwachte duur van meer dan 24 uur en met een omvang van meer dan honderd huisaansluitingen of wooneenheden
3. Onderbrekingen van de opvang en het transport van een publiek gebouw van categorie 1² als vermeld in artikel 10, § 2, van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 januari 2023 over de kwaliteit, kwantiteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie

Bij elke onderbreking wordt een onderzoek naar de **oorzaak** uitgevoerd. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen interne en externe oorzaken.

Het **gevolg** van een onderbreking kan zijn:

- A) Problemen in opvang en het transport van het afvalwater voor **privéwoningen**.
- B) Problemen in opvang en het transport van het afvalwater voor **publieke gebouwen (cat. 1²)**.
- C) **Capaciteitsverlies**: de nodige capaciteit kan niet gehaald worden met overstort (en mogelijke milieu impact) als gevolg.
- D) **Normen bedreigd**: achteruitgang van de effluentkwaliteit van een (lokale) waterzuivering met risico op het niet halen van de effluentnormen.

De [lijst met publieke gebouwen van categorie 1](#) is beschikbaar op de VMM-website. Deze lijst zal jaarlijks geactualiseerd en verspreid worden.

5 Richtlijnen

5.1 Belangrijk milieu-incident

Wanneer de onderbreking een **belangrijke impact** heeft op een openbare waterloop, is het nodig **onmiddellijk** de milieu-incidentenwerking van VMM te verwittigen. Hierbij wordt voornamelijk gerekend op de expertise inschatting van de vaststeller (veiligheidsprincipe: beter eens iets te veel gemeld, dan een belangrijke gemist).

De onderbreking is eveneens nog steeds te melden en op te volgen via het formulier rond gemeentelijke onderbrekingen zoals beschreven in 5.2 Meld je onderbreking en 5.3 Updaten en afsluiten meldingen van onderbreking.

Hoe weet ik of de impact belangrijk is?

- Het geloosde afvalwater maakt één vijfde of meer uit van het visueel ingeschatte debiet van de ontvangende waterloop op het moment van de onderbreking. Dit is uiteraard een inschatting ter plaatse (extra info ter vergelijking is beschikbaar op [waterinfo.be](#) indien nodig.)
- De lozing kan een impact hebben op het biologisch leven in de waterloop stroomafwaarts het incident.

² Publieke gebouwen van categorie 1 zijn plaatsen die toegankelijk zijn voor het publiek, waar het publiek van water bestemd voor menselijke consumptie wordt voorzien, onder andere waar:

- zieken of bejaarden worden opgevangen en verzorgd;
- preventieve of curatieve gezondheidszorgen worden verstrekt;
- kinderen of jongeren tot en met schoolgaande leeftijd worden opgevangen, gehuisvest of verzorgd
- onderwijs en/of beroepsopleiding worden verstrekt;

- De waterloop is verbonden met een natuurgebied of een drinkwaterwingebied.

Wanneer dat de situatie is en de lozing is nog steeds aan de gang (zonder vooruitzicht van een herstelling binnen de twee uren), bel dan naar het gekende **VMM-permanentienummer** specifiek voor incidentwerking op een waterloop (permanentie 7/24). Gelieve hierbij de verwachte duur van de lozing (incl. inschatting reeds verlopen tijd) ook te communiceren.

Burgers melden onderbrekingen of incidenten altijd eerst via de gemeente of rioolbeheer, die indien nodig kan escaleren naar VMM.

5.2 Meld je onderbreking

Bij het vaststellen van een onderbreking op de gemeentelijke saneringsinfrastructuur, moet deze ten laatste de volgende werkdag gemeld worden via onderstaande knop.

[Meld hier je onderbreking](#)

De VMM wordt rechtstreeks via het registratieformulier op de hoogte gebracht.

Na de registratie krijg je via mail een bevestiging met een met **word-samenvatting**. Deze kan je gebruiken om **andere betrokken partijen** (waterloopbeheerder, nutsbedrijf, rioolbeheerder, gemeenten, ...) op de hoogte te brengen. Dit uniek onderbrekingsnummer kan je ook gebruiken bij verdere communicatie.

In het formulier wordt het volgende concreet gevraagd:

Categorie vraag	Vraag	Omschrijving vraag
Identificatie melder	Naam exploitant	Naam exploitant
	Naam melder	Naam van de melder
	Mailadres	Contact mailadres
Identificatie melding	Melding VMM-nummer	Uniek nummer VMM (automatisch)
	Melding nummer *	Uniek nummer door melder gegeven
	Status	Zie Keuzelijst 1 Status
	Melding titel	Korte tekst
	Melding omschrijving	Lange tekst
	Externe Melder info *	NVT of naam bedrijf/persoon
	Tijdstip vaststelling	Datum met uur
Context melding	Type onderbreking	Zie Keuzelijst 2 Type
	Frequentie	Zie Keuzelijst 3 Frequentie
	Oorzaak	Zie Keuzelijst 4 Oorzaak
	Tijdstip start oorzaak *	Datum met uur
	Hoofdgevolg	Zie Keuzelijst 5 Hoofdgevolg
	Gevolgen beschrijving	Lange tekst (inschatting hoeveelheid, parameters, ...)
	Tijdstip start gevolg *	Wanneer is het gevolg gestart?
	Alarmering	Is het onderdeel gealarmeerd? Ja/Nee
Impact Openbare ruimte	Zie Keuzelijst 6 Impact openbare ruimte	
Betrokken gebouwen	Aantal privé wooneenheden *	Getal
	Aantal publieke gebouwen (cat. 1) *	Getal
	Geïmpacteerde gebruikers (schatting) *	Ranges (0-10; 10-50, 50-100, 100-500, +500)

	Omschrijving publieke gebouwen *	Lange tekst
Telefonische melding milieu-incident VMM	Tijdstip telefonische melding *	Datum met uur
Koppelingen	Waterloop *	VHAS-code of gracht
	Code AWIS streng via geopunt (Sxxx) *	Korte tekst
	Code AWIS Punt via geopunt (Pxxx) *	Korte tekst
Acties	Acties gepland *	Lange tekst
	Communicatie naar de geïmpacteerden *	Wanneer de communicatie is opgestart naar de geïmpacteerden
	Acties uitgevoerd (+datum) *	Lange tekst over de uitgevoerde acties om de onderbreking (tijdelijk) te herstellen, inclusief datum

*Deze velden zijn niet verplicht

Best worden zo veel mogelijk velden al ingevuld, de rest wordt aangepast via het doorsturen van opmerkingen (zie 5.3). Via **opmerkingen** kunnen ook **foto's of andere bestanden** worden toegevoegd aan de melding.

5.3 Updaten en afsluiten meldingen van onderbreking

De exploitant houdt de VMM **op de hoogte van de situatie** en de evolutie van de situatie, zijn onderzoeken en de maatregelen die hij neemt. Het is ook mogelijk bijlagen toe te voegen van verslagen, foto's of ingrepen. De VMM kan altijd advies geven over de situatie en aanbevelingen geven voor bijkomende acties en herstelmaatregelen. Indien het een langlopende onderbreking is, moet ook een tussentijdse update gegeven worden na genomen acties en wanneer de planning van te ondernemen acties gekend is.

De exploitant **informeert ook altijd de gemeenten en andere betrokken partijen** (de overige beheerders van het openbaar domein, exploitanten van nutsvoorzieningen, waterloopbeheerders, andere infrastructuurbeheerders, ...) over de situatie, de evolutie van de situatie, zijn onderzoeken en de maatregelen die hij neemt.

Na het oplossen van de onderbreking op het terrein moet je VMM hiervan op de hoogte brengen.

Updaten en afsluiten van meldingen kan via onderstaande knop **door opmerkingen** te geven op een bestaande onderbreking (lijst via knop rechtsboven). Je kan daar voor verschillende velden tegelijk de bijkomende info doorgeven.

Updaten melding onderbreking

De **status** geeft aan of de onderbreking is opgelost (status = "**Opgelost**") en of de administratieve afronding al gebeurd is (status = "**Afgesloten**").

Status-updates: Zo snel mogelijk na het oplossen van de onderbreking op het terrein, moet de status van de melding worden gewijzigd naar "Opgelost". Na afhandeling van de administratie, kan dan de onderbreking afgesloten worden, aangevuld met extra informatie die op het einde beschikbaar is. Dit kan door in te loggen op de servicedesk en te gaan naar eigen gemelde onderbrekingen (rechtsboven).

Categorie vraag	Vraag	Omschrijving vraag
Afsluiting	Tijdstip stop oorzaak	Datum met uur

	Tijdstip stop gevolg	Datum met uur
	Kosten	Schatting van kosten: ruiming, aannemer, eigen personeel, materiaal, ...
	Is er een veroorzaker?	Is een bedrijf of privépersoon verantwoordelijk? J/N
	Identificatie veroorzaker	Is de veroorzaker geïdentificeerd? J/N
	Terugvordering kosten mogelijk?	Zal er geprobeerd worden kosten terug te vorderen van de veroorzaker? J/N

Deze velden kunnen ingevuld worden zodra ze gekend zijn.

6 Toezicht op onderbrekingen

VMM zal periodiek rapporteren over gemelde en opgeloste onderbrekingen. Hierbij worden trends en vergelijkende analyses uitgevoerd. De status van lang openstaande meldingen zal ook opgevraagd worden indien niet tijdig geüpdatet.

7 Bijlagen

- *Bijlage 1: Inloggen op Servicedesk onderbrekingen*
- *Bijlage 2: Overzicht van onderbrekingen door jezelf gemeld*
- *Bijlage 3: Tabellen referentielijsten*
- *Bijlage 4: Publieke gebouwen categorie 1 – Lijst 2025*

8 Overzicht van revisies

Overzicht van de revisies van de richtlijnen voor het melden van onderbrekingen		
Versie	Van toepassing vanaf	Reden en omvang van de revisie
1.0	01/01/2025	Originele versie

Bijlagen

Bijlage 1: Inloggen op Servicedesk onderbrekingen

Enkel geregistreerde gebruikers kunnen meldingen maken. Heb je geen account, dan dien je je eerst te registreren. Navigeer naar onderstaande internetpagina om in te loggen of je te registreren.

<https://vlaamsemilieumaatschappij.atlassian.net/servicedesk/customer/user/login>

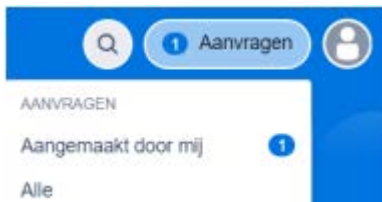
Je komt vervolgens op een pagina terecht waar je gevraagd wordt om een geldig e-mailadres op te geven. Klik na het invullen van jouw e-mail op 'Volgende' om verder te gaan.

Wanneer je e-mailadres niet aan een bestaand account kan gelinkt worden, bijvoorbeeld omdat het de eerste keer is dat je tracht aan te melden, dan krijg je vervolgens de knop 'Aanmelden met wachtwoord' te zien. Klik daarop. Een persoonlijke aanmeldingslink wordt dan naar het opgegeven e-mailadres verstuurd. Controleer je e-mail om je aanmelding te voltooien.

Wanneer het door jou opgegeven e-mailadres wel aan een bestaand account kan gelinkt worden, kom je meteen uit op een pagina waarin om je wachtwoord gevraagd wordt. Geef je persoonlijke wachtwoord op en klik op 'Doorgaan' om in te loggen. Ben je jouw persoonlijke wachtwoord vergeten, dan kan je in deze stap een nieuw wachtwoord aanvragen via de link 'Wachtwoord vergeten?'.

Bijlage 2: Overzicht van onderbrekingen door jezelf gemeld

Eens aangemeld, kan je een overzicht van al jouw meldingen terugvinden via de knop 'Aanvragen' rechts bovenaan de pagina:

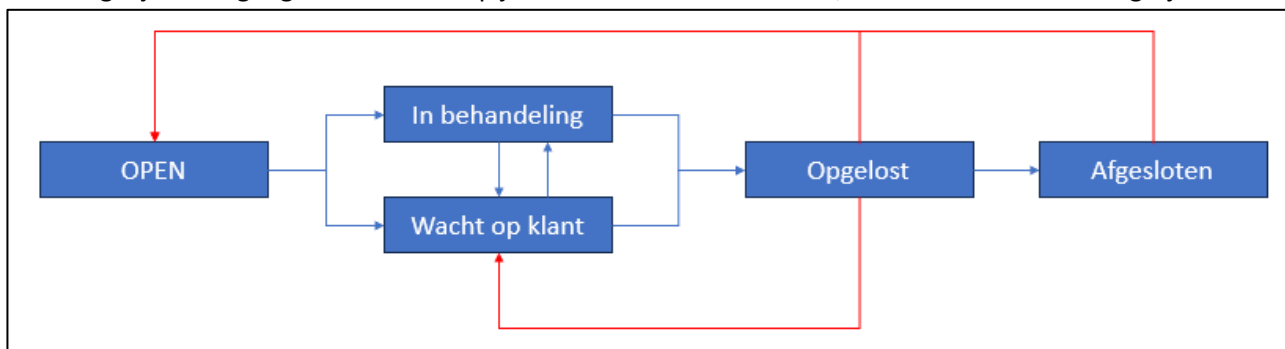
Klik op 'Aangemaakt door mij' om enkel de meldingen te zien die door jou aangemaakt werden. Klik op 'Alle' om ook meldingen van anderen te zien waarbij jij als 'volger' werd opgegeven.

Bijlage 3: Keuzelijsten

1. Keuzelijst Status

Status onderbreking	Code	Omschrijving
Open	OPEN	Onderbreking is eerste keer gemeld aan VMM (automatisch).
Wacht op klant	WCHT	Onderbreking is gekend, nog geen acties gepland. Input van melder is nodig bij wijzigingen.
In behandeling	BEHA	Herstel van de onderbreking is ingepland, acties zijn beschreven. Input van melder is nodig bij wijzigingen.
Opgelost	OPGL	Onderbreking is opgelost, geen verdere acties op terrein meer nodig. Enkel nog administratieve opvolging toe te voegen. Input van melder is nodig bij wijzigingen.
Afgesloten	AFSL	Onderbreking melding is afgesloten en alle info is doorgegeven.

Met mogelijke overgangen met blauwe pijlen binnen de normale flow, rode als correcties nodig zijn.

2. Keuzelijst Type

Type onderbreking	Code	Omschrijving
Extra lozing naar watersysteem	WATSYS	Onderbrekingen van de opvang en het transport of calamiteiten met een impact op de kwaliteit van het watersysteem.
Probleem afvoer cluster van woningen	CLUWON	Onderbrekingen van de opvang en het transport met een verwachte duur van meer dan 24 uur en met een omvang van meer dan honderd huisaansluitingen of wooneenheden.
Probleem afvoer publieke gebouwen	PUBGEB	Onderbrekingen van de opvang en het transport van een publiek gebouw van categorie 1 als vermeld in artikel 10, §2, van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 januari 2023 over de kwaliteit, kwantiteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie (Het betreft concreet: ziekenhuizen, rust- en verzorgingstehuizen, onderwijsinstellingen en kinderopvang).

3. Keuzelijst Frequentie

Frequentie onderbreking	Code	Omschrijving
Eenmalige faling	FALI	Losstaande onderbreking, normaal éénmalig.
Chronisch probleem	CHRO	Terugkerende of langlopende onderbreking.

4. Keuzelijst Oorzaak

Oorzaak onderbreking	Code	Intern/ Extern	Omschrijving
Externe lozer	EXLZ	Extern	Alle onderbrekingen veroorzaakt door een illegale lozing (= externe oorzaak), hetzij een industriële lozing, het zij een lozing door een particulier (eventueel onbekend).
Verstopping	VSTO	Extern	Onderbrekingen veroorzaakt door een verstopping van een riolering, persleiding, wervelventiel, knijpconstructie.
Spanningsuitval	SPAN	Extern	Onderbrekingen veroorzaakt door het wegvallen van de spanning.
Leem	LEEM	Extern	Onderbrekingen veroorzaakt door een leem in- of uitspoeling.
Bemaling	BEMA	Extern	Onderbrekingen als gevolg van een bemaling in het stelsel.

Verdunning	VDUN	Extern	Onderbrekingen als gevolg van een verdunning via het gemeentelijk stelsel.
Werken door derden	WDER	Extern	Deels of volledig buiten dienst zijn van een installatie (riolering, PS of KWZI) veroorzaakt door derden (werken aannemer (niet in opdracht van exploitant)).
Verzakking (extern)	VERZ	Extern	Een verzakking van de infrastructuur als gevolg van bv wegspoelen ondergrond of onstabiele grond, aardbeving, bemaling, ...
Geplande werken (intern)	GWRK	Intern	Onderbreking door geplande werken door de exploitant of derden zoals aanleg nieuw rioleringsstelsel, wegeniswerken, grotere onderhoudswerken, werken buitengewoon onderhoud, of werken uitgevoerd in het kader van Assetmanagement.
Defect (intern)	DEFI	Intern	Onderbrekingen veroorzaakt door een niet tijdig opgemerkt elektrisch, mechanisch of bouwkundig defect (op een (lokale) zuivering, pompstation, stelsel, ...) of conceptfout. Inclusief verzakking zonder externe oorzaak.
Onbekend (voorlopig)	ONB	Intern/ extern	Voorlopig is de oorzaak nog niet gekend, dit wordt onderzocht en daarna gemeld.

5. Keuzelijst Hoofdgevolg

(1 optie mogelijk. Staan in volgorde van belangrijkheid: eerste kiezen die meest relevant is)

Gevolg onderbreking	Code	Omschrijving
Privé gebouw bedreigd	PRIVE	Problemen in opvang en het transport van het afvalwater voor privéwoningen.
Publiek gebouw bedreigd	PUBLIEK	Problemen in opvang en het transport van het afvalwater voor publieke gebouwen.
Capaciteitsverlies	CAPA	Er is verlies aan vervuild water dat kan getransporteerd of verwerkt worden.
Normen bedreigd	NORM	Het aangevoerde water kan niet tot de geldende normen gezuiverd worden voor bepaalde parameters.

6. Keuzelijst Impact openbare ruimte

Type onderbreking	Code	Omschrijving
Weg afgesloten	WA	Volledige sluiting openbare weg.
Belemmering deel doorgang	BELEM	Belemmering of verzakking deel van weg, voet-, fiets- of wandelpad.
Infrastructuur geïmpacteerd	INF	Impact op andere voorzieningen (bv. elektriciteit, water, verlichting, ...).
Geen impact openbare ruimte	GEEN	Er is geen directe impact naar de openbare ruimte.